

Plaanilise ravi võimalused välismaal

Miret Tuur

Isikupõhiste ja välisravi taotluste talituse juht
Kliendisuhtluse osakond

12.12.2016

Eesti
Haigekassa

Inimeste teadlikkus plaanilisest välisravist võiks olla kõrgem

- Haigekassa rahastus plaanilisele ravile välismaal on järk-järgult kasvanud
- Kuid me näeme, et inimeste teadlikkus nendest võimalustest võiks olla kõrgem
- Julgustame nii patsiente kui nende raviarste meie poole pöörduma, kui leitakse, et patsiendile vajalik ravi on kättesaadav välismaal
- Kuuleme meediast või partneritelt mõnikord juhtumitest, kus inimene pöördunud nt heategevuslike fondide poole või küsib sotsiaalmeedia vahendusel toetust. Hinnates tema juhtumit meile teadaoleva info põhjal, näeme, et inimene oleks võinud ka meie poole pöörduda ning me oleksime ehk saanud aidata
- Seetõttu on oluline küsida meilt infot või esitada taotlus

Piiriülese ravi võimalused

3 seadusandlust

- 1) Alates **2002**: plaaniline ravi välisriigis ehk võimalus ravi teostada kõikides riikides üle maailma. Enne ravi rahastamist tuleb esitada haigekassale taotlus, mida hindab arstide konsiilium. Ravikindlustuse seadus §27¹ lg 1 alusel.
- 2) Alates **2004** vajaminev arstiabi Euroopa ravikindlustuskaardiga. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse 883/2004 alusel.
- 3) Alates **2013** plaaniline arstiabi välismaal, mis hüvitatakse tagantjärele Eesti hindades. Patsiendiõiguste direktiiv piiriüleses tervishoius.

Plaaniline ravi välismaal

Tingimused

Patsiendil tuleb taotleda haigekassalt eelluba – s.t. taotlus tuleb esitada enne ravile minekut. Luba antakse, kui on täidetud **kõik** järgnevad kriteeriumid:

- taotletavat tervishoiuteenust ega sellele alternatiivseid tervishoiuteenuseid ei saa kindlustatud isikule Eestis osutada;
- taotletav teenus on isikule meditsiiniliselt näidustatud;
- taotletav teenus on tõendatud meditsiinilise efektiivsusega;
- taotletava tervishoiuteenuse eesmärgi saavutamise tõenäosus on vähemalt 50%.

Kes otsustab?

- Hinnangu kriteeriumitele annab Eesti arstidest (vähemalt 2 eriarsti, neist 1 peab olema patsiendi raviarst) koosnev konsiilium
- Haigekassa langetab otsuse arstliku konsiiliumi otsuse alusel
- Konsiiliumis peab sisalduma kõikide eelloa saamise kriteeriumite täitmine. Kui informatsioon kriteeriumite täidetuse kohta on puudulik, pöördub haigekassa konsiiliumil osalenud arsti(de) poole lisaküsimustega. Sageli pöördume ka teiste raviasutuste/erialaarstide poole lisaarvamuste saamiseks.
- Kui arstlik konsiilium välisravi ei toeta, antakse taotlejale võimalus esitada täiendavat informatsiooni (kohtumine haigekassas, kirjalik selgitus, Skype)
- Haigekassal on õigus paluda inimesel läbida täiendav terviseseseisundi hindamine haigekassa poolt valitud arsti juures
- Taotluse menetlemisega tegelevad haigekassa usaldusarstid, juristid, spetsialistid jne – lõplik otsustaja on haigekassa juhatus

Tingimused

- taotletavat tervishoiuteenust ega sellele alternatiivseid tervishoiuteenuseid ei saa kindlustatud isikule Eestis osutada;
- taotletav teenus on isikule meditsiiniliselt näidustatud;
- taotletav teenus on tõendatud meditsiinilise efektiivsusega;
- taotletava tervishoiuteenuse eesmärgi saavutamise tõenäosus on vähemalt 50%.

Standardravi versus eksperimentaalravi

- Tervishoiuteenus on tõendatud meditsiinilise efektiivsusega, kui see on võetud kasutusele standardravis, st on kirjeldatud ja soovitatud heakskiidetud ravijuhendites ja seda hinnatakse avaldatud teaduskirjanduse alusel. Ravijuhendites kajastuvad süstemaatiliselt väljatöötatud seisukohad tervishoiutöötajate abistamiseks kliiniliste otsuste tegemisel – konkreetse kliinilise olukorra lahendamiseks, asjakohase ravi ja/või tegevuse valimiseks. Standardravi all mõistetakse seega ravi, mis kajastub ravijuhendites ning mida inimestele vastava seisundi või haiguse puhul tavaliselt osutatakse.
- Eksperimentaalraviks nimetatakse ravi kui laialdane meditsiiniline üldsus ei aktsepteeri ravi kui efektiivset ja tõendatud; meditsiinilised organisatsioonid ei tunnusta antud ravi meditsiinipraktikas; antud ravi on veel kliiniliste uuringute faasis või vajab täiendavaid uuringuid; antud ravi on harva kasutatav, tundmatu ning sellel puuduvad mõjuvad tõendid selle ohutuse ja efektiivsuse kohta.

Dokumentatsioon

Mida patsient peab teadma?

- Menetluse alustamiseks on esmalt vaja patsiendi **taotlust**
- Taotlusesse märgib patsient enda raviarsti (eriarst, mitte perearst) kontaktid, kelle poole haigekassa pöördub konsiiliumi kokkukutsumise palvega e-maili teel ning edastab krüpteeritult kõik patsiendi poolt saadud dokumendid
- Üldiselt palub haigekassa konsiiliumi protokoll kahe nädala jooksul, erakorraliste juhtumite puhul esimesel võimalusel
- Positiivse otsuse korral väljastatakse Eesti Haigekassa garantiikiri või vorm, mille alusel välisriigi raviasutus saab garantii, et haigekassa tasub pärast ravi toimumist arve (raviasutusele haigekassa ettemaksu ei tee)
- Haigekassa ei tasu riikidevahelise transpordi, majutuse jm mittemeditsiiniliste kulude eest

Raviasutuse valik

- Raviasutuse valib ning ravi toimumise korraldab raviarst (koostöös patsiendiga)
- Tulevikus Euroopa Referentsvõrgustikud (ERV)

[Http://www.haigekassa.ee/et/euroopa-referentsvorgustikud](http://www.haigekassa.ee/et/euroopa-referentsvorgustikud)

ERV eesmärk on hõlbustada nende patsientide juurdepääsu diagnoosimisele ja ravile, kelle meditsiiniline seisund nõuab spetsiifilisi teadmisi või ressursse ning hoolitseda, et saadav teenus oleks kvaliteetne, kättesaadav ja kulutõhus. Võrgustikud on ettenähtud katmaks haruldaste haigustega seotud meditsiinilisi valdkondi, kus eksperte on vähe.

Soovitused ja tulevikuplaanid

- Küsimuste korral pöörduda julgelt haigekassa poole
- Juhendame, mida teha ja hoiame taotlejat kursis menetlusprotsessiga
- 2017 arendame välja tagasiside süsteemi, et paremini patsiente aidata ja informeerida nendes küsimustes, mis tekivad seoses plaanilise välisraviga (taotluse esitamisest kuni ravi saamiseni)
- Plaanis hakata patsiendiportaalis näitama inimestele neid kulusid, mida haigekassa on tasunud teiste riikide raviasutustele tema ravi eest

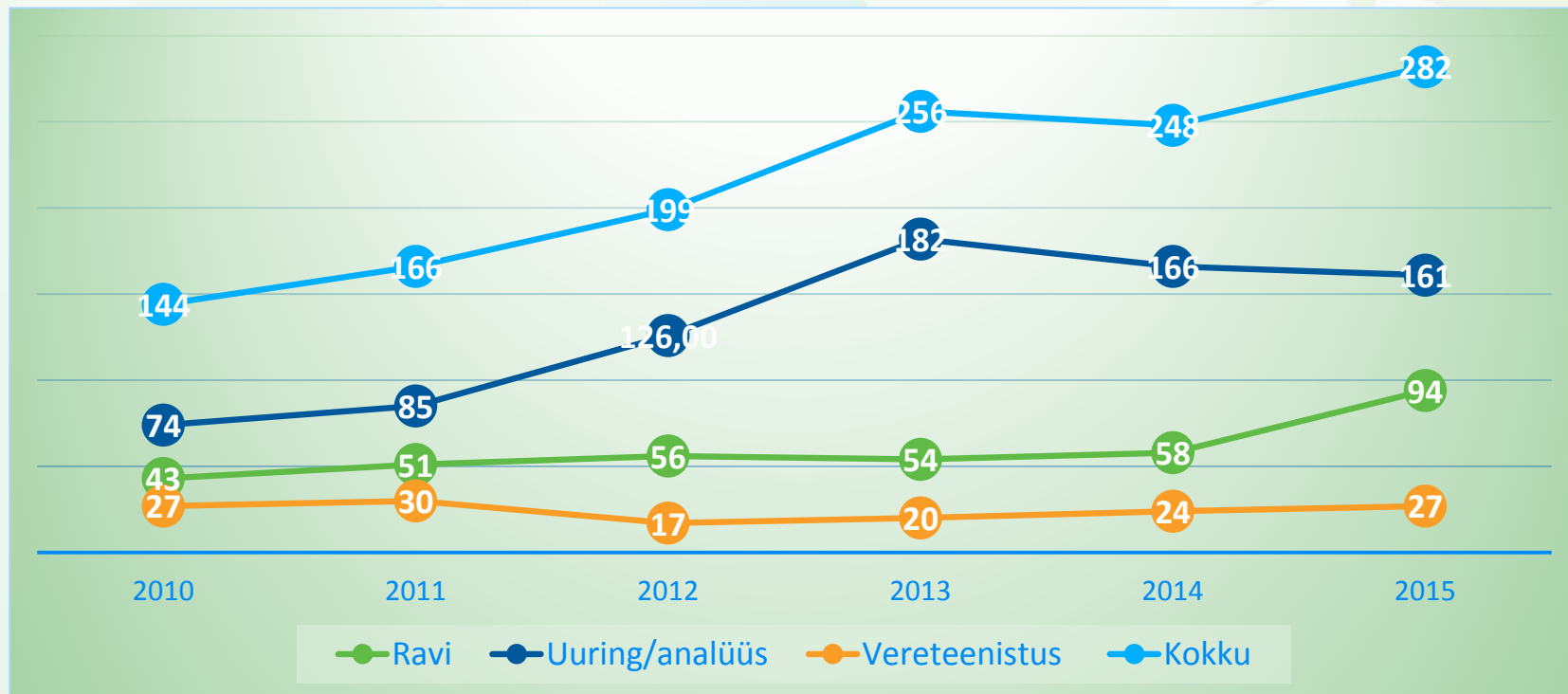

Inimeste andmete kaitse on meie jaoks väga oluline

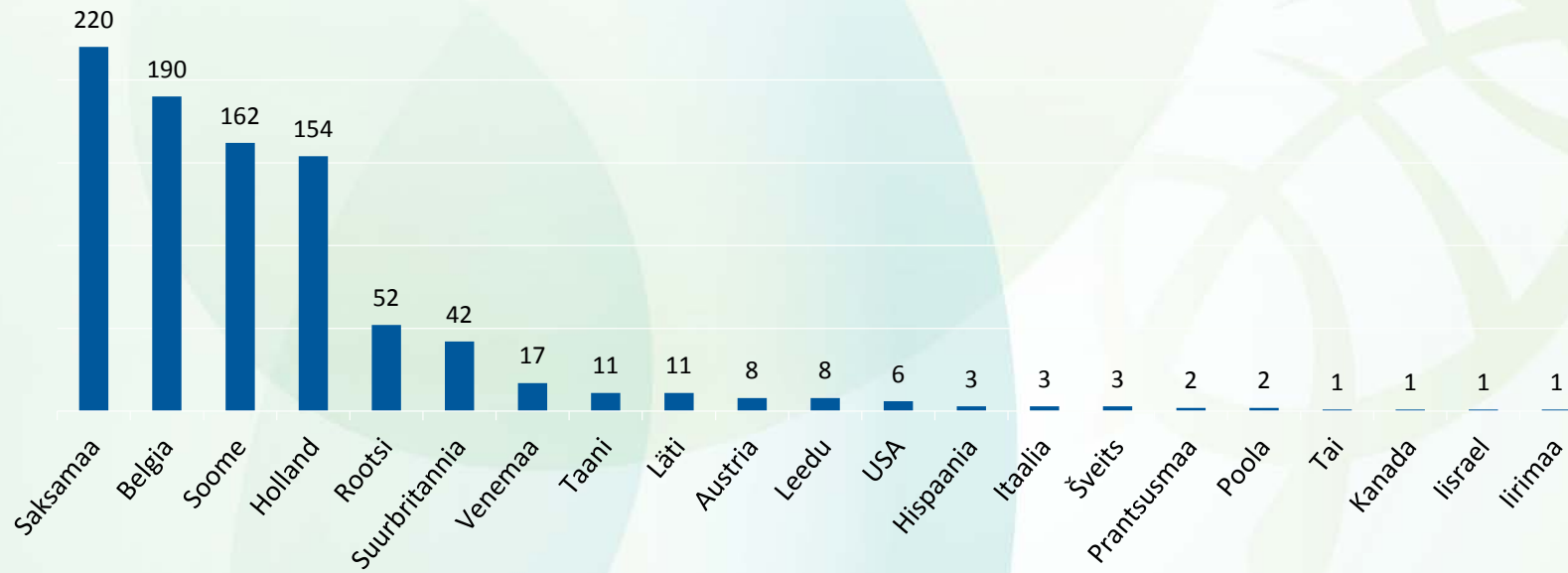
- Delikaatsed isikuandmed - haigekassa ei väljasta mitte mingisugust informatsiooni, mida seadusandluse alusel ei ole lubatud väljastada
- Keerulised haigused ja delikaatsed olukorrad – võrdne ja hooliv suhtumine, personaalne lähenemine
- Püüame alati leida parima lahenduse, aga saame seda teha piirides, mis tuleneb seadusandlusest

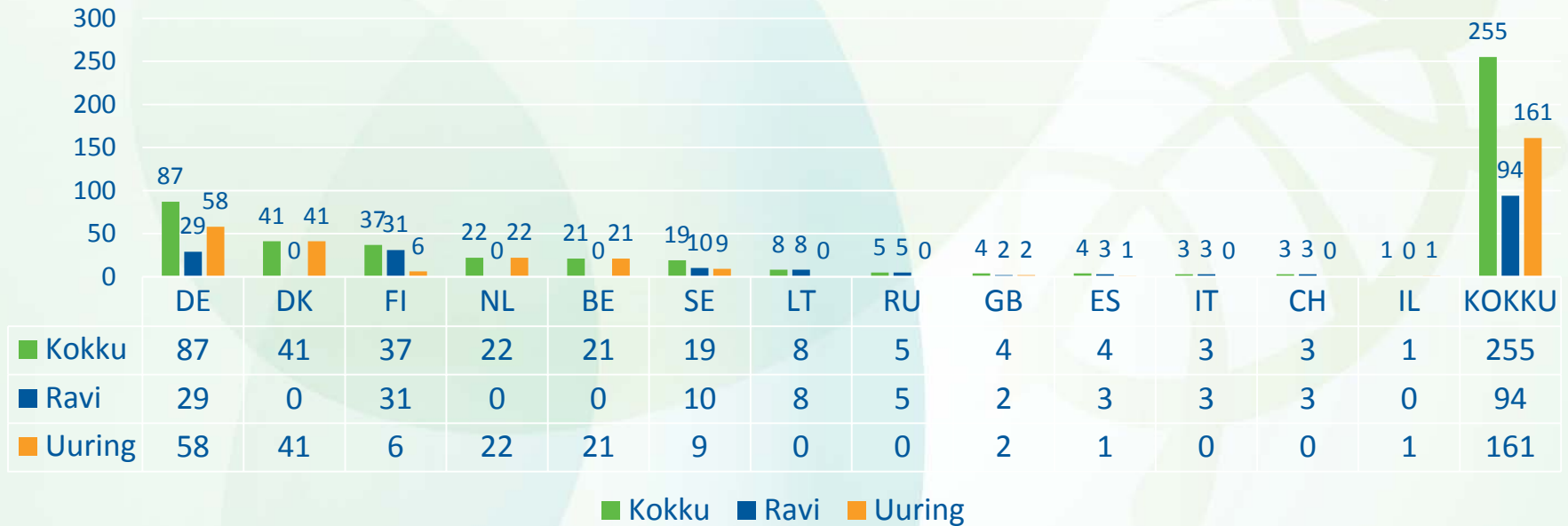
Plaanilisele välisravi (eelloaga) otsuste arv 2010-2015

Välisriiki eelloaga plaanilisele ravile/uuringule suunatud kindlustatute jaotus riigiti (v.a luuüdi doonori otsingud) 2010-2014

Välisriiki eellooga plaanilisele ravile/uuringule suunatud kindlustatute jaotus riigiti (va luuüdi doonori otsingud) 2015

Kallimad plaanilise välisravi ravijuhud 2015 (eurodes)

Organsiirdamine Rootsis	766 278
Organsiirdamine Ühendkuningriigis	309 177
Pediaatriline onkoloogia Ameerika Ühendriikides	288 141
Veresoontekirurgia Soomes	244 677
Pediaatriline onkoloogia Ühendkuningriigis	190 894
Veresoontekirurgia Rootsis	102 375
Pediaatriline kardiokirurgia Soomes	92 084
Pediaatriline kardiokirurgia Soomes	72 602
Veresoontekirurgia Rootsis	71 587
Pediaatriline kardiokirurgia Soomes	60 431

Plaaniline ravi, mida hüvitatakse tagantjärele Eesti hindades

- Patsiendid võivad minna teise EL liikmesriiki, et saada seal plaanilist ravi, ning taotleda pärast seda haigekassalt rahalist hüvitist.
- Haigekassa hüvitab üksnes nende tervishoiuteenuste, ravimite ja meditsiiniseadmete maksumuse, mida patsiendil on õigus saada haigekassa kulul Eestis.
- Hüvitist ei maksta nende tervishoiuteenuste eest, mis on Eestis patsiendi jaoks tasulised (näiteks täiskasvanute hambaravi jm).
- Haigekassa maksab hüvitist haigekassa tervishoiuteenuste ravimite ja meditsiiniseadmete loetelu hindades, välisravi eest tasutud kõrgemate hindade puhul jääb hinnavahe patsiendi kanda.

Plaaniline ravi patsiendiõiguste direktiivi alusel

- Vajalik on saatekiri eriarstile nagu Eestiski (v.a. psühhiaatria, günekoloogia, silmahaigused, naha- ja suguhaigused, trauma korral, seoses tuberkuloosiga). Saatekirja puudumise korral taotlust ei hüvitata.
- Inimene võib esitada haigekassale kodulehelt leitava **infopäringu**, et saada teavet, kas välisriigis soovitud tervishoiuteenus kuulub Eestis hüvitatavate teenuste hulka, millises summas on õigus saada hüvitist, kas on vajalik saatekiri jms.

Tagasimakse taotlused 2015

Kokku 56 taotlust:

-54 positiivset, mis hüvitati kogusummas **98 037** tuhat eurot

-2 negatiivset (ei olnud lisatud vajalikke dokumente või ei ole Eestis hüvitatav teenus)

- Sagedasemad terviseprobleemid, mille tõttu Eestis kindlustatud inimene on läinud teise EL liikmesriiki direktiivi alusel tervishoiuteenust saama, on seotud onkoloogiliste, kardioloogiliste, neuroloogiliste või günekoloogiliste haigustega;
- Riigid, kus sagedamini käidi: Saksamaa (12) Soome (11), Läti (6), , Hispaania (6) Leedu (4), Poola (4).

Eesti
Haigekassa

Piiriülese ravi kulud 2010-2015

- 1. Tervishoiuteenuste kulud määruse alusel
- 3. Tervishoiuteenuste kulud direktiivi alusel

- 2. Plaaniline ravi
- 4. EL kindlustatu tervishoiuteenused

Eesti
Haigekassa

Lisainformatsiooni leiate

- <http://www.haigekassa.ee/et/kontaktpunkt>
- <http://www.haigekassa.ee/et/kontaktpunkt/plaaniline-valisravi>

Eesti
Haigekassa